

Nr 11.

Utlåtande i anledning av väckta motioner dels om utredning rörande tillämpningen av gällande bestämmelser angående folkpension, som tillkommer sinnesslöa, dels ock om ändrad ordning för utbetalning av folkpension, som tillkommer å allmän sjukvårdsanstalt intagen pensionstagare.

Andra lagutskottet har till behandling förehaft tre inom riksdagen väckta, till lagutskott hänvisade motioner, nämligen

likalydande motionerna nr 112 i första kammaren av fru *Sjöström-Bengtsson m. fl.* och nr 133 i andra kammaren av fröken *Nygrén m. fl.* samt motionen nr 224 i första kammaren av herr *Sundvik*.

I motionerna I: 112 och II: 133 har — under påstående att enligt gällande lagstiftning obildbara sinnesslöa ovillkorligt måste erhålla den i 18 § 2 mom. lagen den 29 juni 1946 om folkpensionering fastställda kontanta delen av folkpensionen även om deras tillstånd är sådant, att de icke ha förmåga att tillgodogöra sig de förmåner, som dessa medel äro avsedda att användas till, medan bildbara sinnesslöa, som dock ha vissa förutsättningar att för sina personliga behov använda nämnda medel, kunna undanhållas dem ehuru de äro pensionsberättigade — hemställt, att riksdagen ville besluta att hos Kungl. Maj:t begära en utredning av de i motionerna berörda förhållandena.

I motionen I: 224 har efter redogörelse för vissa författningsbestämmelser anförts följande:

Av vad sålunda anförts framgår, att det belopp, som en på allmän sjukvårdsanstalt intagen pensionstagare får behålla för egen del, kan bli olika stort, beroende på till vem pensionen utbetalas. I vissa fall förbehålles han alltid 200 kronor om året, i andra fall får han endast behålla eventuellt överskott, och slutligen kan beloppet dessutom minskas med arvoden till förmyndare och överförmyndare. Detta kan icke anses tillfredsställande, utan pensionstagaren bör alltid förbehållas ett belopp av 200 kronor om året för sitt personliga behov.

Vidare torde det icke finnas skäl att utbetala pensionen till förmyndaren i de fall då pensionstagaren är intagen på allmän sjukvårdsanstalt. Förmyndarens befattning med pensionen består då ofta endast däri, att han i sin tur av pensionen översänder ett belopp motsvarande vårdavgiften till anstalten samt tager hand om eventuellt överskott för pensionstagarens

Bihang till riksdagens protokoll 1949. 9 saml. 2 avd. Nr 11—12.

räkning. I sådant fall utgår förmyndararvode för hela pensionen. Om däremot pensionen utbetalades direkt till anstalten och anstalten ålades tillhandahålla förmyndaren allenast eventuellt överskott, beräknas sådant arvode blott på överskottet.

De nu angivna förhållandena äro icke tillfredsställande ur pensions-tagarnas synpunkt och medföra i de fall förmyndare förordnats, att förmyndarna åsamkas arbete med utfärdande av ansvarsförbindelser och erläggandet av vårdavgifter. Det förefaller som om det skulle vara möjligt att låta pensionsstyrelsens utbetalning av pensionerna i förevarande fall ske direkt till anstalterna, som givetvis skulle ha att redovisa överskotten till pensionstagarna eller deras förmyndare. Ansvarsförbindelser borde alltså i regel icke behöva förekomma i fråga om folkpensionstagare. Det borde i samband härmed tillses att vårdavgifterna bestämdes så, att pensionstagare med högsta folkpension äro säkra på att för egen del få behålla minst 200 kronor om året.

Under återopande av det sålunda anförda hemställer motionären i motion I: 224 »att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att Kungl. Maj:t efter erforderlig utredning ville för riksdagen framlägga förslag till åtgärder för tillgodoseende av de av mig nu angivna önskemålen».

Beträffande de närmare skäl, som återopats till stöd för de i motionerna framställda yrkandena, får utskottet hänvisa till motionerna.

I den ordning 46 § riksdagsordningen stadgar ha yttranden inhämtats från pensionsstyrelsen dels över motionerna I: 112 och II: 133 och dels över motionen I: 224. Därjämte ha på begäran av utskottet yttranden avgivits av Svenska stadsförbundets styrelse och Svenska landstingsförbundets styrelse dels över motionerna I: 112 och II: 133 och dels över motionen I: 224.

Vid 1946 års riksdag antogs efter förslag av Kungl. Maj:t ny lag om folkpensionering. Denna lag, *lagen den 26 juni 1946 om folkpensionering*, trädde i kraft den 1 januari 1948. Följande bestämmelser i lagen äro i förevarande ärenden av intresse.

För tid, under vilken pensionsberättigad är intagen i fångvårds- eller tvångsarbetsanstalt eller hålles häktad eller eljest är på statens bekostnad intagen å anstalt, må folkpension ej utgå med högre belopp än som motsvarar 200 kronor om året (17 §).

För tid, under vilken pensionsberättigad är intagen å fattigvårdssamhälle tillhörig anstalt eller mot avgift, som av fattigvårdssamhälle erlägges, åtnjuter vård eller försörjning på annan anstalt, äger fattigvårdssamhället uppbära honom tillkommande folkpension och därav tillgodogöra sig i förra fallet kostnaderna för vården eller försörjningen och i senare fallet utgiven dagavgift och annan vårdkostnad. Fattigvårdssamhället är dock skyldigt att av pensionsbeloppet månatligen tillhandahålla den pensionsberättigade 16 kronor och därutöver för december månad 8 kronor eller, om den pensionsberättigade på grund av sitt tillstånd ej kan begagna sig av kontanta medel, använda motsvarande belopp för ökande av hans trivsel

eller eljest till hans personliga nytta. Motsvarande gäller beträffande kommun, såvitt avser pensionsberättigad, som enligt barnavårdslagen omhändertagits av barnavårdsnämnd (18 § 2 mom.).

Beträffande folkpension till den, som är eller nyligen varit hemfallen åt alkoholmissbruk, gäller, att pensionsstyrelsen äger förordna, att pensionen skall utbetalas till kommunal myndighet eller den pensionsberättigades make eller annan att användas till den pensionsberättigades eller hans familjs uppehälle. Om pensionsberättigad till följd av ålderdomssvaghet, sjuklighet eller annan därmed jämförlig orsak är ur stånd att själv omhänderväsa honom tillkommande folkpension, äger pensionsstyrelsen också förordna, att folkpensionen skall utbetalas till annan än den pensionsberättigade (38 § sjätte stycket).

Enligt *kungörelsen den 20 juni 1947 angående sättet och tiden för utbetalning av folkpensionerna*, utfärdad av Kungl. Maj:t med stöd av förenämnda lag, må pensionsstyrelsen på framställning av den som äger uppbära folkpension förordna att annan skall vara betalningsmottagare (3 §).

Vissa ytterligare författningsbestämmelser äro av betydelse för bedömande av de i motionerna framställda yrkandena.

Enligt *kungörelsen den 4 juni 1937 angående statsbidrag till driften av vårdhem för lättskötta sinnessjuka* gäller såsom villkor för erhållande av statsbidrag, att vårdavgift, som i regel icke får uttagas med högre belopp än 75 öre för dag, för patient med folkpension må — även om avgiften därigenom skulle komma att överstiga 75 öre för dag — uttagas med pensionsbeloppet efter avdrag av ett för pensionstagaren avsett belopp av 16 kronor för månad och därutöver för december månad 8 kronor (3 § första stycket).

Lagen den 30 juni 1944 om undervisning och vård av bildbara sinnesslöa föreskriver, att för varje landstingsområde och för varje stad, som ej deltagar i landsting, skall finnas genom landstingets eller stadens försorg upprättad centralanstalt för meddelande av undervisning och vård åt bildbara sinnesslöa (2 §). Vård av den, som är inskriven vid centralanstalt, skall vara kostnadsfri från det han inträtt i skolåldern till dess han fyllt tjuguetta år. Anstalten äger dock att såsom ersättning för vårdkostnaden uppbära bl. a. den inskrivne tillkommande folkpension (14 §).

Ytterligare må anmärkas, att vid *1948 års riksdag* behandlades ett med nu förevarande frågor nära sammanhängande spörsmål. I likalydande motionerna I: 4 av herrar Näsgård och Andersson, Jones Erik, och II: 2 av herr Johansson i Mysinge m. fl. påtalades nämligen att nu gällande bestämmelser angående folkpensionering i vissa fall gjorde det möjligt för på statens sinnessjukhus intagna pensionsberättigade att samla kapital av utgående pensionsbelopp, samt hemställdes, att riksdagen måtte för sin

del besluta sådant förtydligande av lagen den 29 juni 1946 om folkpensionering, att i motionen påtalade konsekvenser beträffande pensionsförmåerna till på statens sinnessjukhus intagna pensionsberättigade personer undanröjdes.

Andra lagutskottet, som behandlade sistnämnda motioner, yttrade i sitt över desamma avgivna utlåtande, nr 28:

Gällande bestämmelser om folkpensionering möjliggöra i förening med nuvarande låga vårdavgifter vid de statliga sinnessjukhusen att en på dylikt sjukhus intagen pensionsberättigad person i vissa fall hos vederbörande fattigvårdsstyrelse eller förmyndare kan samla ett sparkapital av folkpensionsmedel, vilket vid ägarens död tillfaller dennes arvingar. Utskottet delar motionärernas uppfattning, att detta måste anses principiellt felaktigt. Folkpensioneringen har genomförts i sin nuvarande utformning för att tillförsäkra pensionstagarna skälig försörjning. Då samhället beträffande vissa pensionstagare svarar härför genom vård å anstalt, synes det skäligt, att dessas folkpension till huvudsaklig del användes till täckande av samhällets kostnader för vården.

Förevarande spörsmål berör icke blott de statliga sinnessjukhusens pensionsberättigade vårdtagare utan även vårdtagare vid vissa andra offentliga anstalter såsom de långvarigt kroppsligt sjuka. Det bör enligt utskottets uppfattning lösas i ett sammanhang för alla därav berörda kategorier. Med hänsyn härtill synes det icke lämpligt att nu upptaga denna fråga till behandling endast såvitt avser de å statens sinnessjukhus intagna pensionsberättigade.

Av utskottets tidigare lämnade redogörelse framgår, att pensionsstyrelsen och medicinalstyrelsen i skrivelser till Kungl. Maj:t erinrat om de otillfredsställande konsekvenserna av nu gällande bestämmelser i förevarande hänseende. Det kan förväntas, att spörsmålet i hela dess vidd kommer att upptagas till prövning och lösas i ett sammanhang i samband med det förestående genomförandet av kostnadsfri sjukhusvård i vårt land. Någon framställning från riksdagens sida till Kungl. Maj:t om utredning av desamma kan därför icke anses påkallad.

Utskottet hemställde, att motionerna icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd. Riksdagen beslöt i enlighet med utskottets hemställan.

Ytterligare må anmärkas, att enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 4 juni 1948 sakkunniga tillkallats för att biträda med utredning angående den närmare utformningen av den av statsmakterna i princip beslutade fria sjukhusvården, *sakkunniga för fria sjukhusvården*. Departementschefens anförande till statsrådsprotokollet vid meddelandet av ovannämnda bemyndigande innehåller bl. a. följande:

Jag vill härjämte erinra om att det av socialvårdskommittén i november 1945 avgivna förslaget till lag om folkpensionering innehöll vissa bestämmelser om rätten till folkpension vid vistelse på allmän sjukvårdsanstalt. I den av 1946 års riksdag antagna folkpensioneringslagen återfinnas emellertid icke några bestämmelser härom. Anledningen härtill är, att frågan, i vad mån folkpension skulle utgå med reducerat belopp i hithörande fall,

vid lagens tillkomst ansågs böra anstå i avbidan på ståndpunktstagandet till spörsmålet om statens övertagande av kostnaderna för vården på allmän sal vid sjukhus. Sedan principbeslut nu fattats härom, bör i samband med den närmare utformningen av reglerna härför även spörsmålet om rätten till folkpension vid vistelse på sjukvårdsanstalt upptagas och lösas. I samband härmed bör även undersökas, i vad mån längre tids vistelse på sjukvårdsanstalt bör inverka på vissa andra sociala förmåner, såsom allmänna barnbidrag, särskilda barnbidrag till änkors och invaliders m. fl. barn samt bidragsförskott. I dessa hänseenden böra de sakkunniga samråda med pensionsstyrelsen och socialstyrelsen.

Samtliga inkomna *yttranden* över nu förevarande motioner överensstämma såtillvida att rådande ordning i fråga om de med motionerna avsedda förhållandena anses icke vara tillfredsställande.

I sitt över motionen I: 224 avgivna yttrande redogör *pensionsstyrelsen* för sättet för folkpensionens utbetalande i vissa fall samt framhåller, att det för en på anstalt intagen pensionstagare ur den synpunkten innebär en fördel, om folkpensionen jämlikt 18 § 2 mom. folkpensioneringslagen utbetalas till fattigvårdssamhälle, att han därigenom tillförsäkras rätt att uppbära 200 kronor om året av pensionen. Efter att hava anfört, att utbetalande till förmyndaren av pension för omyndigförklarad pensionstagare såtillvida är ofördelaktigt för pensionstagaren och i vissa fall även för anstalt, där han är intagen, att förmyndaren och överförmyndaren i allmänhet äro berättigade att i arvode tillgodogöra sig 7 procent av pensionens årsbelopp, fortsätter pensionsstyrelsen:

Utbetalas pension för på anstalt intagen omyndigförklarad pensionstagare direkt till anstalten, har förmyndarna däremot icke rätt att uttaga arvodet.

Även ur andra synpunkter är det fördelaktigt om pensionen för på anstalt intagen pensionstagare kan utbetalas direkt till anstalten. Sålunda kan styrelsen i dylikt fall erhålla meddelande om in- och utskrivning direkt från anstalten, vilket går snabbare än om meddelandet skall gå genom fattigvårdssamhälle.

Har anstalten möjlighet att få pensionen utbetalad direkt till sig och täcker pensionen vårdavgiften, vilket numera i allmänhet är fallet, blir det vidare icke längre nödvändigt med ansvarsförbindelse från enskild eller fattigvårdssamhälle för avgiftens erläggande. Detta medför givetvis vissa lättnader för anstalten. Styrelsen får dock i detta sammanhang påpeka svårigheten för anstalterna att känna till vilka av de intagna som äro folkpensionstagare.

På begäran av ett par större fattigvårdssamhällen (Stockholm och Göteborg) utbetalas sedan den 1 januari 1948 pension för på vissa sjukhus intagna pensionstagare direkt till sjukhusen, vilket förfarande visat sig lämpligt.

Därest en allmän bestämmelse infördes om utbetalning av folkpension direkt till sjukvårdsanstalter, torde böra föreskrivas att anstalten av upp-buren pension skall enligt vissa regler tillhandahålla pensionstagaren någon del av pensionen.

När lagen om allmän sjukförsäkring träder i kraft den 1 juli 1951 kan

ifrågavarande spörsmål antagas komma i ett annat läge. Från och med denna tidpunkt torde den enskilde nämligen ej behöva erlægga någon avgift vid vård å allmän sjukvårdsanstalt å allmän sal eller avdelning, utan ansvaret för vårdavgifternas erläggande övertages av staten. För att biträda med utredning angående den närmare utformningen av denna fria sjukhusvård har chefen för inrikesdepartementet tillkallat sex sakkunniga, benämnda sakkunniga för fria sjukhusvården. Dessa sakkunniga torde även upptaga frågan om storleken av den folkpension, som bör utgå under folkpensionärs intagning å sjukvårdsanstalt. Det torde därför vara lämpligt att den utredning av hithörande spörsmål, som även enligt styrelsens mening är erforderlig, uppdrages åt nämnda sakkunniga. Den tid som återstår intill den 1 juli 1951 torde vara för kort för att särskilda nya bestämmelser för allenast denna tid lämpligen skulle kunna komma i fråga. Utredningsarbetet bör därför kunna begränsas att avse förhållandena från och med nämnda tidpunkt.

Svenska stadsförbundets styrelse framhåller i sitt över motionen I: 224 avgivna yttrande, att nuvarande ordning för utbetalningen av folkpension till person intagen på allmän sjukvårdsanstalt icke är tillfredsställande. Det är enligt styrelsen föga rimligt, att storleken av folkpensionärens »fickpenningbelopp» skall bero på sådana faktorer som huruvida fattigvårdssamhället utfärdat borgensförbindelse för vårdkostnaden eller icke, vårdavgiftens storlek samt om pensionsbeloppet utbetalats till förmyndaren eller annan än denne. Det skulle otvivelaktigt innebära en förenkling och förbättring att låta inbetalning av folkpension ske direkt till anstalten. Styrelsen tillstyrker därför utredning i motionens syfte. Konsekvenserna av nuvarande ordning äro enligt styrelsens åsikt så otillfredsställande att det synes böra övervägas om icke en provisorisk ändring kan komma till stånd utan avvaktande av sjukvårdsreformens genomförande. Slutligen ifrågasätter styrelsen under hänvisning till problemet beträffande de s. k. överskottsmedlen, om icke den i motionen föreslagna utredningen bör utvidgas att avse en total översyn av de nuvarande bestämmelserna om folkpensionsförmåner till personer intagna på anstalt.

Svenska landstingsförbundets styrelse uttalar i sitt yttrande över motionen I: 224, att frågan om folkpension åt de å sjukhus vårdade pensionsstagarna för närvarande icke är tillfredsställande ordnad men finner det icke påkallat att vidtaga någon ändring beträffande denna fråga, innan den utredning därom föreligger, som sakkunniga för fria sjukhusvården ha att verkställa. Styrelsen ifrågasätter emellertid om den i motionen anvisade vägen att anstalterna som regel skola uppbära pensionerna och sedan redovisa eventuella överskott i alla fall är framkomlig; beträffande mera kortvariga vårdfall skulle den förorsaka anstalterna ett oproportionerligt stort arbete.

I sitt över motionerna I: 112 och II: 133 avgivna yttrande framhåller *pensionsstyrelsen*, att de enda föreskrifter som finnas angående rätt för

pensionstagare, som är intagen på anstalt och vilkens vårdavgift erlägges med folkpension, att åtnjuta viss del av pensionen äro de ovan återgivna i 18 § 2 mom. folkpensioneringslagen och 3 § första stycket kungörelsen den 4 juni 1937 angående statsbidrag till driften av vårdhem för lättskötta sinnessjuka. Någon allmän bestämmelse om rätt för dylik pensionstagare att behålla viss del av pensionen för personligt behov finnes sålunda ej. Det kan därför inträffa att pensionstagare, som själv eller genom förmyndare erlägger vårdavgifterna, får behålla mindre del av pensionen för egen del än pensionstagare, vilkas vårdavgifter erläggas av kommunal myndighet. I fråga om de vid centralanstalt för bildbara sinnesslöa inskrivna pensionstagarna under 21 år framhåller pensionsstyrelsen, att de alltid äro skyldiga att avstå hela pensionen. Det oaktat erhålla emellertid dessa pensionstagare, enligt vad pensionsstyrelsen erfarit, vid en del centralanstalter 200 kronor om året av pensionen. Pensionsstyrelsen uttalar vidare, att rätt för obildbar sinnesslö att själv erhålla viss del av pensionen föreligger endast därest kommunal myndighet jämlikt 18 § 2 mom. folkpensioneringslagen uppbär pensionen. Utbetalas pensionen till förmyndaren eller jämlikt 38 § sjätte stycket folkpensioneringslagen eller 3 § kungörelsen angående sättet och tiden för utbetalning av folkpensionerna direkt till anstalten, är pensionstagaren icke berättigad att erhålla viss del av pensionen för eget bruk. Pensionsstyrelsen finner förhållandena icke vara tillfredsställande och tillstyrker — under hänvisning jämväl till vad pensionsstyrelsen anfört i yttrandet över motionen I: 224 — utredning av ifrågasatt fråga samt ifrågasätter huruvida icke ett sådant utredningsuppdrag lämpligen kan anförtros åt de sakkunniga för fria sjukhusvården.

Svenska stadsförbundets styrelse förklarar i sitt yttrande över motionerna I: 112 och II: 133 sig dela motionärernas åsikt att den nuvarande ordningen för de sinnesslöas möjligheter att tillgodogöra sig folkpensionens »fickpenningbelopp» icke är tillfredsställande och tillstyrker utredning i motionernas syfte.

I sitt yttrande över motionerna I: 112 och II: 133 uttalar *Svenska landstingsförbundets styrelse*, att då principen att anstaltsvårdad folkpensionär skall äga behålla 200 kronor av folkpensionen vunnit burskap, det är rimligt att tillämpa ett motsvarande förfarande beträffande de å centralanstalt för bildbara sinnesslöa inskrivna folkpensionsberättigade sinnesslöa. Enligt styrelsen bör ändring i detta syfte göras i lagen om undervisning och vård av bildbara sinnesslöa. Styrelsen uttalar vidare, att behovet av medel för personliga ändamål är väsentligen olika beträffande t. ex. de obildbara sinnesslöa och t. ex. de å tuberkulosanstalt vårdade, vilket talar för att en differentiering av det belopp, som skall undantagas för den folkpensionsberättigades personliga behov, kommer till stånd.

Utskottet. Såsom av det ovan anförda framgår föreligga väsentliga skillnader beträffande den slutliga fördelningen av de folkpensionsbelopp, som tillkomma de å olika slag av anstalter intagna folkpensionstagarna. Detta gäller icke endast pension till dem som äro intagna på de i motionerna närmast berörda anstalterna, nämligen de allmänna sjukvårdsanstalterna och de olika slagen av sinnesslöanstalter, utan även pension till å andra anstalter intagna. I vissa fall äro sålunda pensionstagarna tillförsäkrade ett belopp å 200 kronor om året att användas av pensionstagaren efter eget gottfinnande eller av anstalten till ökande av hans trivsel eller eljest till hans personliga nytta. I andra fall åter är pensionstagaren icke tillförsäkrad dylik förmån och i ett fall slutligen, nämligen då fråga är om de vid centralanstalt för undervisning och vård av bildbara sinnesslöa inskrivna, är uttryckligen stadgat, att anstalten äger såsom ersättning för vårdkostnad uppbära den inskrivne tillkommande folkpension.

Frånsett sistnämnda fall — i vilket dock enligt vad i ärendet upplysts den praktiska tillämpningen är vacklande såtillvida, att vissa centralanstalter ej helt utnyttja sin rätt att uppbära hela folkpensionen utan avstå viss del av densamma till den intagne — synes det i stor utsträckning bero på tillfälligheter om pensionstagaren får använda viss del av pensionen för egen räkning, såsom huruvida fattigvårdssamhället tecknat ansvarsförbindelse för vårdkostnaden, huru stor vårdavgiften är och, såvitt angår omyndigförklarade pensionstagare, huruvida folkpensionen från pensionsstyrelsen utbetalas till förmyndaren eller direkt till anstalten. I likhet med motionärerna och samtliga remissinstanser anser utskottet ifrågavarande förhållanden i hög grad otillfredsställande och angelägenheten att ernå större enhetlighet betydande. Nära sammanhängande med denna fråga är det ovan omnämnda, vid 1948 års riksdag påtalade förhållandet, att vissa pensionstagare, ehuru de å offentlig anstalt åtnjuta full vård, likväl kunna samla ett sparkapital av folkpensionsmedel, som vid pensionstagarens frånfälle tillfaller dennes arvingar. Enligt utskottets mening är det oundgängligt, att samtliga berörda spörsmål upptagas till förnyad prövning. För att ernå önskvärd enhetlighet torde det vara ofrånkomligt, att samtliga hithörande spörsmål prövas och lösas i ett sammanhang.

Den utredning som hittills föreligger synes utskottet ej giva tillräcklig ledning för bedömandet av på vilken väg lösningen skall sökas. Dock får utskottet som ett önskemål uttala, att alla de folkpensionstagare, vilkas hälsotillstånd är sådant att de kunna ha någon glädje därav, få behålla viss mindre del av folkpensionsbeloppet att användas efter vederbörandes eget gottfinnande eller eljest till ökning av den intagnes trivsel.

Åt särskilt tillkallade sakkunniga, sakkunniga för fria sjukhusvården, har uppdragits att till prövning upptaga bl. a. spörsmålet om rätten till folkpension vid vistelse på sjukvårdsanstalt. Någon framställning från riksdagens sida såvitt angår på sjukvårdsanstalt intagna är därför i och för sig

icke erforderlig. Då emellertid direktiven för de sakkunniga icke torde kunna anses omfatta ifrågakvarande spörsmål, såvitt angår folkpensions-tagare intagna å annan anstalt än sjukvårdsanstalt, anser utskottet, särskilt med hänsyn till önskvärldheten att nu ifrågakvarande spörsmål lösas i ett sammanhang, att framställning bör göras hos Kungl. Maj:t om utredning i ifrågakvarande avseenden.

Konsekvenserna av olikheten i nu gällande bestämmelser beträffande de obildbara sinnesslöas och de bildbara sinnesslöas rätt att för personligt bruk disponera viss del av folkpensionen synas särskilt stötande. Det i lagen om undervisning och vård av bildbara sinnesslöa upptagna stadgandet om centralanstalts rätt till folkpension, som tillkommer vid anstalten inskriven, avviker därjämte i särskilt hög grad från de regler, som i övrigt gälla i ifrågakvarande avseenden. Utskottet får därför ifrågasätta, huruvida icke — trots önskvärldheten av att samtliga föreliggande frågor prövas i ett sammanhang — spörsmålet om att öppna möjlighet att förbehålla de bildbara sinnesslöa viss del av folkpensionen för personligt behov skulle kunna bringas till en provisorisk lösning utan avvaktan på resultatet i övrigt av den önskade utredningen.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A. att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville låta i ett sammanhang utreda samtliga de spörsmål, som äga samband med de å offentliga eller statsunderstödda anstalter intagnas rätt till folkpension, samt att Kungl. Maj:t måtte för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen kan föranleda; samt

B. att motionerna I: 112, I: 224 och II: 133, i den mån de icke besvarats genom vad utskottet under A. hemställt, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 29 mars 1949.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar Norman, Forslund, Hallagård, Sten, Uhlén, Nerman, Eskilsson* och Sunne;

från andra kammaren: herrar Hellbacken*, Jacobsson i Igelsbo*, fru Johansson i Norrköping, herr Hagård, fröken Höjer*, herrar Jansson i Hällefors, Carlsson i Bakeröd och Svensson i Göteborg.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.